

[Formanden.]

vilkaar, saaledes at den kan løse sine mange og vanskelige Opgaver til Gavn for Folk og Land.

(Medlemmerne paahørte staaende Formandens Meddelelse).

Den eneste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Ændring i Lov Nr. 137 af 13. April 1938 om Tillæg til Lov om Statshusmænds Rentebetaling.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 2621; Forelæggelsen findes i Tidenden Sp. 304).

Lovforslaget sattes til Forhandling.

Ministeren for Landbrug og Fiskeri (Bording): Det Lovforslag, som her er til Behandling, gaar ud paa at indføre forskellige Ændringer i Loven om Statshusmænds Rentebetaling. Da det er Staten, der her er Kreditor, er der naturligvis ingen private Kreditorinteresser, som gaas for nær ved, at man gennemfører saadanne Ændringer, men paa den anden Side maa man ikke glemme, at enhver Lettelse, der bringer Renten ned under den Rentesats, som Staten selv kan laane til, maa betales af Skatteyderne. Spørgsmaalet maa derfor overvejes ogsaa under Hensyn til disses Interesser.

Statshusmændenes Rentebetaling sker nu efter to Principper, som Statshusmændene selv frit kan vælge imellem. Efter det første Princip, det Princip, som man gennem en Række Aar udelukkende fulgte, skulde Statshusmændene betale en almindelig fast Rente. For de Brugs Vedkommende, der nu oprettes, er denne faste Rente for Tiden 4 pCt. For en Del af de ældre Laans Vedkommende har der været betalt $4\frac{1}{2}$ pCt. i fast Rente, men denne Rente er i alt Fald foreløbig nedsat til $4\frac{1}{4}$ pCt. Disse Renter ydes af Laan, der svarer til Jordens og Bygningernes Anskaffelsessum, og Laanevilkaarene er i Forhold til andre Landmænds Laane- og Rentevilkaar paa flere Punkter særdeles gunstige. Man kan sikkert gaa ud fra, at disse Statslaan til 4 eller $4\frac{1}{4}$ pCt. er mindst 35—40 pCt. større end de Laan, som det er muligt for andre Landmænd at opnaa som Førsteprioritetslaan i tilsvarende Ejendomme. Renten er da for det første mindst en halv Procent lavere end Renten af almindelige private Førsteprioritetslaan, og for den Del af Laanet, som ligger ud over en al-

mindelig Førsteprioritet, er Renten endda mindst $1-1\frac{1}{2}$ pCt. lavere end den Rente, som andre Landmænd maa betale af deres Laan. Dernæst har Statshusmændene intet Kurstab paa deres Statslaan. Man kan regne med, at mindst 5 pCt. af Laanet ser almindelige Landmænd aldrig, idet Kurstabet udgør 5 pCt. Dette er Statshusmændene fri for.

Det andet Princip, som Statshusmændene kan vælge at betale Rente efter, er den konjunkturbestemte Rente. Først gennemførtes Princippet paa Grundlag af Kapiteltaksten. Det er et godt gammelt Forpagtningsprincip, som nu desværre i den nyere Tid er, kan man godt sige, blevet delvis ødelagt af de kunstige Priser paa Korn og af Begrænsningen af Produktionen som Følge af de Afsætningsvilkaar, vi har. Man er derfor gaaet over til, at Renten skal svares som konjunkturbestemt Rente efter Landbrugets Forrentningsprocent, beregnet paa Grundlag af de bogførte Værdier.

Princippet i denne Ordning er følgende: Naar Konjunkturerne er normale — og det regnes de at være, naar Forrentningsprocenten ligger mellem 4 og 5 —, betales normal Rente, 4 eller eventuelt $4\frac{1}{4}$ pCt. efter Tidspunktet for Laanets Optagelse, idet Renten under saadanne Forhold skal være den samme som for dem, der betaler fast Rente. Naar Konjunkturerne er daarlige, betales en lavere Rente end de 4 pCt., og naar de er særlig gode en Rente, der ligger over 4 pCt. Udgør Landbrugets Forrentningsprocent saaledes over $3\frac{1}{2}$ til og med 4, nedsættes Rentefoden med 1 pCt., og udgør den over 3 til og med $3\frac{1}{2}$, nedsættes Rentefoden med $1\frac{1}{2}$ pCt.; hvis Forrentningsprocenten er over $2\frac{1}{2}$ til og med 3, nedsættes Rentefoden med 2 pCt.; og er den $2\frac{1}{2}$ eller derunder, nedsættes Rentefoden med $2\frac{1}{2}$ pCt. Hvis derimod Forrentningsprocenten er mindst 5, men under $5\frac{1}{2}$, forhøjes Rentefoden med $\frac{1}{2}$ pCt., og dersom Forrentningsprocenten er $5\frac{1}{2}$, men under 6, forhøjes Rentefoden med 1 pCt. Er den 6, men under $6\frac{1}{2}$, forhøjes den med $1\frac{1}{2}$ pCt., og dersom den er $6\frac{1}{2}$ eller derover, forhøjes den med 2 pCt.

Man vil altsaa se, at naar Forholdene er normale, betales der efter begge Principper den samme lave Rente, saa at Vilkaarene for Statshusmænd af begge Grupper bliver ens. Er Forholdene daarlige, betales der med fast Rente den samme Rente, 4 pCt., men med konjunkturbestemt Rente endog helt ned til $1\frac{1}{2}$ pCt., altsaa en meget betydelig Lettelse. Til Gengæld kan Renten stige til 6 pCt., naar Forrentningsprocenten gaar op til $6\frac{1}{2}$; medens de, der betaler fast Rente, slipper med 4 pCt. Jeg kan her tilføje, at